

визначати і їх вплив на зміну відносної прибутковості. Кількісна оцінка впливу цих чинників здійснюється за допомогою прийомів повних ланцюгових підстановок і подовжньої участі, які застосовуються до факторної моделі рентабельності основної діяльності (P_{PP}) (табл. 1).

Вважаємо, що представлена методика детермінованого факторного аналізу рентабельності продажу може бути застосована торговельними підприємствами у практичній діяльності, що дозволить їм оперативно і без важких математичних обчислень визначити ефективність основної діяльності, встановити шляхи її покращення на мікрорівні на підставі виявлених резервів.

У подальшому науково-практичну цінність представляє дослідження взаємозв'язку рівня результативності діяльності з іншими економічними показниками, визначення впливу на динаміку потенціалу економічного зростання та розвитку підприємства.

Список використаних джерел:

1. Гринчук В. Г. Підвищення ефективності функціонування підприємств на принципах сучасного менеджменту / В. Г. Гринчук // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – 2010. – № 17.
2. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства : навч. посіб. / В. О. Мец. – К. : Вища школа, 2003. – 278 с.
3. Дзюбенко Л. М. Організаційно-економічне забезпечення прибутковості підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Л. М. Дзюбенко. – К., 2007. – 22 с.
4. Линник Е. И. Способы повышения рентабельности и прибыли торгового предприятия в современных условиях хозяйствования / Е. И. Линник, А. С. Пензова // Кримський економічний вісник. – 2013. – № 6 (07). – Ч. II. – С. 79-81.
5. Котенко Л. М. Фінансові результати торговельних підприємств: теорія, облік та аналіз : монографія /Л. М. Котенко, Л. А. Поливана. – Х., Віровець А.П. «Апостроф», 2011. – 258 с.

Зінчук С.А.

студент;

Нужна О.А.

*кандидат економічних наук, доцент,
Луцький національний технічний університет*

ПОТОЧНІ БІОЛОГІЧНІ АКТИВИ ТВАРИННИЦТВА: ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ

Контроль є однією з обов'язкових і важливих функцій в діяльності підприємства. Основною метою системи контролю є своєчасне виявлення відхилень та здійснення адекватних управлінських заходів для досягнення поставлених цілей діяльності. Необхідність впровадження контролю обумовлюється тим, що за його допомогою визначається реальний стан підприємства, Проблема сучасного обліку поточних біологічних активів уже тривалий час перебуває в зоні особливої уваги українських вчених, серед

яких: С. Голов, М. Дем'яненко, В. Жук, І. Костирко, В. Моссаковський, М. Огійчук, Л. Сук та ін.

Міністерством фінансів України 18 листопада 2005 року було затверджено П(С)БО 30 «Біологічні активи» [1], проте в дію він був введений тільки з 1 січня 2007 року і є обов'язковим до застосування підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами (крім банків і бюджетних установ) щодо сільськогосподарської діяльності.

Столяр Л.Г. визначає внутрішній контроль як «сукупність заходів, що застосовуються всередині підприємства, які забезпечують запобігання та виявлення операцій з господарськими засобами та джерелами і дій посадових осіб, що суперечать цілям їхньої діяльності, або вимогам чинного законодавства» [2].

Сторожук Т.М. вказує, що «система внутрішнього контролю на підприємстві є ефективною у випадку якщо вона ефективно попереджує про виникнення недостовірної інформації, та виявляє недостовірність» [3].

Основними завданнями контролю і ревізії у тваринництві є: інвентаризація поголів'я, перевірка умов утримання і догляду за тваринами, дотримання технології виробництва продукції тваринництва, перевірка повноти й своєчасності оприбуткування худоби і птиці за всіма каналами надходження, вибуття за каналами вибуття, списання падежу, дотримання нормативних документів щодо обліку біологічних активів

Перевірку виробничої діяльності в процесі ревізії ми рекомендуємо здійснювати у такій послідовності: інвентаризація поголів'я худоби; дотримання зооветеринарних заходів і вимог, технології й правил виконання робіт; документальна перевірка операцій з руху тварин, перевірка стану обліку та звітності. Контроль проводиться на підставі звітності, бізнес-планів, виробничих завдань, первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку (Звіту про витрати та вихід продукції основного виробництва форми № 5.5 с.-г), даних зооветеринарного обліку.

Внутрішній контроль у тваринництві здійснюють головним чином спеціалісти зооветеринарного профілю і завідувачі фермами, які стежать за дотриманням технології виробництва продукції тваринництва і зоотехнічних вимог утримання тварин, а також за використанням трудових і матеріальних ресурсів, особливо кормів, засобів захисту тварин, електроенергії.

На початку ревізії здійснюють інвентаризацію поголів'я, огляд тваринницьких приміщень, дворів та інших комунікацій. При цьому з'ясовують не лише фактичну наявність поголів'я, а й своєчасність переведення ремонтного молодняку в основне стадо, інших тварин у старші вікові групи, оприбуткування приплоду тощо. Тому інвентаризацію тварин як один із найефективніших прийомів контролю слід проводити систематично протягом року, практикуючи як повні, так і часткові контрольні перевірки. Інвентаризацію тварин здійснюють за статеві-віковими групами відповідно до назви відкритих аналітичних рахунків. При виявленні тварин без інвентарного номера необхідно встановити, кому вони належать, оскільки трапляються факти утримання на фермах власних тварин деяких працівників і посадових осіб. Завідувачі фермами чи інші посадові особи повинні дати письмові

пояснення з приводу утримання таких тварин у фермському стаді. Дані обліку про наявність поголів'я беруть із звіту про рух худоби та птиці, який складають до проведення переліку тварин, або з книги руху худоби і птиці на фермі з урахуванням документів, не зареєстрованих у цій книзі на день перевірки.

У процесі проведеного дослідження встановлено, що на сьогодні не розроблено на законодавчому рівні методичні рекомендації щодо контролю біологічних активів на підприємствах сільськогосподарської галузі. В результаті цього контролюючі органи зобов'язані застосовувати загальні нормативно-правові акти при організації та методиці ведення контролю. Тому дане питання потребує значної уваги.

Керівник підприємства зобов'язаний створити необхідні умови для правильного ведення бухгалтерського обліку поточних біологічних активів тваринництва, забезпечити неухильне виконання всіма підрозділами, службами, працівниками, дотримання внутрішнього розпорядку.

З урахуванням інформаційних запитів суб'єктів внутрішнього контролю, організацію і методику проведення внутрішнього контролю операцій з поточними біологічними активами тваринництва необхідно будувати з урахуванням галузевих особливостей діяльності сільськогосподарських підприємств. За результатами дослідження обґрунтовано вплив галузевих особливостей операцій з поточними біологічними активами тваринництва на систему внутрішнього контролю, окреслено склад об'єктів контролю, сформульовано завдання та визначено склад інформаційного забезпечення процесу контролю.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи» // Затверджено наказом МФУ від 18.11.2005 р. № 790 // Все про бухгалтерський облік. – 2007. – № 18. – С. 103–106.
2. Столяр Л.Г. Організація внутрішнього контролю / Л.Г. Столяр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/inek/208/eoo>.
3. Сторожук Т.М. Проблеми оцінки біологічних активів / Т.М. Сторожук // Збірник тез та виступів на II Міжнародної науково-практичній конференції (Київ, 19-20 жовтня 2006 р.). – К., 2006. – С. 53-54.